

ОЯТ ЖИВОТ

ДА И МАШ
ЛЯВ ПАЛЕЦ

АНЖЕЛА
ПЕНЧЕВА

АХКЕА
ЕЛУЕБА

АНЖЕЛА
ПЕНЧЕВА

М ОЯТ ЖИВОТ

А А И М А Ш
Л Я В П А Л Е Ц

*Ако искате да закупите книги на ИК „Кибеа“,
можете да ги поръчате чрез най-близкия до вас
книготърговец, или на телефон (02) 988 0193,
както и на електронните ни пощи
bookstore@kibea.net и office@kibea.net.*

ЦЕНТЪР ЗА КНИГИ И ЗДРАВЕ „КИБЕА“

София 1000, ул. „Д-р Вълкович“ №2А
(близо до ул. „Ангел Кънчев“ и ул. „Солунска“)
Фирмена книжарница: 988 0193

Анжела Пенчева
МОЯТ ЖИВОТ

Copyright © Анжела Пенчева, 2015

Всички права запазени.

© Издателска къща „Кибеа“, 2015
© Красимира Деспотова, графичен дизайн, 2015

ISBN 978–954–474–695–7

За първи път видях Анжела Пенчева на сцената в един спектакъл на групата за Алтернативен театър. Тя седеше в инвалидна количка и държеше в ръце една многоцветна птица. Птицата следваше движенията на ръцете и тялото на Анжела. Многоцветната птица-кукла извършваше невероятен танц, съдържащ афтактове, паузи и устремен тремор. Не можех да гледам нищо друго на сцената, освен това пламтящо кълбо от цвят, линии и неравномерно прекъсвани движения. Ако някой е виждал Жар-птица, сигурно е изглеждала така. Сега тя беше в ръцете на Анжела.

По-късно, когато вече я познавах, непрекъснато търсех някой, който да ми „превежда“, когато исках да ѝ кажа нещо. Не можех да свикна със законите на нейното общуване. С времето започнах да проумявам, че ако искам да стисна ръката ѝ, трябва да пхна моята ръка в нейната, ако искам да чуя отговора ѝ, трябва да дам време на майка ѝ да чуе по свой начин вибрациите на гласа на дъщеря си Анжела и след това да бъде нейният глас и да отговори.

През цялото това време имах усещането, че ставам свидетел на една тайна, която ако успея да проумея, ще узная нещо удивително за способностите на човешкото съществуване. И тази тайна, която се съдържа в Анжела, се изправи пред мен и при всяка нова среща с нея ме въвеждаше в неподозирани геври на човешкия мозък. Настанен в тялото на Анжела, той ме предизвикваше, привличаше, плашеше и УДИВЛЯВАШЕ.

Започнах да научавам все повече и повече неща за Анжела, какво прави и какво може, какво обича и какво не понася. Така разбрах, че овладява степен след степен образованието си, че предпочита червено пред бяло вино ... и че е написала и текста „Моят живот“.

Получих го по електронна поща и дълго не го отворих. Тайната Анжела се готвеше да разкрие свое ново лице пред мен. Не зная дали бях готова.

И така, ето я книгата. След първата страница спрях и излязох навън. Разхождах се дълго, подготвих се за скок в непознатото, който усещах, че наистина ми предстоеше. Прибрах се вкъщи и на един дъх прочетох целия текст. Сега вече усетих Присъствието Анжела. Във всяка среща с нея, когато задъхано избягваме да я погледнем, когато набързо я докосваме и се отместваме, тя просто стои там и ни изчаква с разбиране и усмивка да приемем това удивително чудо на човешкото съществуване. Тя винаги е с няколко хода преди всеки от нас, защото вече е приела това чудо и го споделя със себе си всеки ден. А с написването на тази история

тя ще го сподели с всеки от нас и ще ни предостави възможността да ни завладее Удивлението, пред това колко много непознато и невидимо витае около нас.

Моята дъщеря беше на 5 или 6 години, когато видя за първи път Анжела. След срещата последваха много въпроси. Един от тях остана във въздуха завинаги: „Мамо, тези хора умират ли?“. С времето разбрах какво ме пита. Всъщност това беше въпрос за болката и безсмъртието. Анжела събуди в детето ми въпроси и тя избра именно нея, за да я поведе през страха от страданието.

Това прави и настоящият текст на Анжела.

Той е едно пътуване в нейния живот и предприемайки това пътуване ще усетите колко той е сходен с вашия живот, с нашия живот, с „Моят живот“.

Възкресия Вихърва
1. 12. 2014

Дошла съм на този свят не с вик, както всички очакват да прочетат, но щом тези редове ги има, значи, че и мен ме има.

Аз съм се появила по първи петли в едно горещо юлско утро и цял живот съм обичала топлината, а и вярвам, че ще прогължавам да я обичам във всичките ѝ разновидности – майчина, сестрина, мъжка и т.н.

Когато съм се появила, като че ли съм била обидена на хората, които са били около нас с майка. Докторът и акушерката се правели на разсеяни, че не чуват виковете за помощ.

А лекарят приказвал по телефона да му закарат един тон възлища и керемиди на вилата, че като свърши дежурството, излизал в отпуск и вече не му се занимавало с викащите от болка жени.

– Докторе, умирам! – викала е майка ми. – Направете нещо, моля ви!

Той ѝ е казал да не се глези, още имало време до моето раждане. Но не познал, за мое най-голямо съжаление. Когато най-последно благоволил да отиде при майка, която беряла душа в тези бо-

лезнени моменти, докторът изведнъж се разбързал, като че ли става нещо ненормално.

– Бързо, че го изпусваме. – Чула го майка да казва на акушерката, която се правела, че всичко е наред, като обичайно при всяко раждане. Обаче майка сякаш е предчувствала какво ще стане по-нататък с мен и все питала между напъните:

– Какво става с бебето, добре ли е?

Никой не ѝ казвал нищо, а са се борили за живота ми, както се разбрало по-късно. В мига, когато съм се родила, майка си погледнала часовника, не знам защо, било е четири часа сутринта. И зачала да изплача.

Минала една минута от моето идване на белия свят и нищо не се е чувало от моя страна. Часът вече станал четири и седем минути, а аз още не съм издавала и звук. Майка ставала все по-неспокойна и времето ѝ се е видяло безкрайно дълго в очакване да чуе, че съм добре. Чувала как лекарят и акушерката си приказвали нещо оживено и ме пляскали по гърба, явно да си поема въздух.

Най-после часът на истината настъпил – 04:15 било, когато се е чул силният ми плач и на майка ѝ се видял целият свят прекрасен и изпълнен с любов.

Животът ѝ полека-лека се подреждал добре, завършила висшето си образование, а сега и бебчето, просто идлия, за която си мечтае всяка жена в разцвета на младостта.

– Докторе, какво е бебето? – уморено е попитала майка.

– Момиче!

– Момиче, така ли? – усмихнала се тя, а голямата умора отстъпила място на радостта, че е родила детето си.

Девет месеца го е чакала с голямо нетърпение – да го гушне, да усети топлината, за която говорят, че е най-хубавата на света.

– Да – малко троснато и тихо ѝ отговорил лекарят, като че ли го притеснявало нещо.

Минали няколко дни, през които майка не ме е виждала и постоянно питала лекарите и сестрите кога ще ме донесат в стаята и добре ли съм. Обаче все ѝ казвали, че предвид тежкото раждане, трябва да си почива повече и че ще има достатъчно време да бъде с мен. А и аз съм била в кувъоз, нямала съм такава нужда от майка, защото там са ми давали всичко, което ми трябвало за онзи момент: топло легло, мляко, какво друго му трябва на едно бебе. Минали още няколко дни, през които не са ме давали на майка ми, а тя пълнела бурканчета с кърма, като ги надписвала за „бебе 41“. Такива номера давали на всички бебета, когато се родят, за да не ги объркат, защото много от тях си приличат. И майка давала бурканчетата с кърма на сестрите, като мислела, че ще ми я дадат. Е, не мога да кажа дали са ми дали от майчино мляко, обаче някой от моите „колеги“ по кувъоз може да се е нахранил за моя сметка.

Кръстили са ме Анжела и когато лекарите и сестрите са питали майка ми на Анжела Дейвис или на певицата Анжела Зулия ме е кръстила, тя им обяснила – на двамата ми дядовци, защото единият ми дядо беше Ангел нищо, че всички му казваха Мулчо, а другият – на татко бащата, беше Жельо. И аз съм станала Ан-жела. Комбинацията от имената на бабите ми е била много смешна – получавало се Марабу или Бумара, от Бугинка и Мара.

Не искам да си представя, ако се казвах Марабу или Бумара, как всички щяха да се обръщат към мен с името – Марабу Пенчева. Направо ужас, обаче човек с всичко свиква, особено ако е дете, тогава е много лесно да възприеме новостите на живота.

Минало още малко време, през което са ме водели при майка за хранителни визити, от които не съм била особено очарована. Когато майка почвала да ме кърми, отначало много лакомо съм сучела млякото. Няколко минути по-късно сякаш съм се изморявала от нещо. Майка не знаела причината за злояството през няколкодневния ми живот и притеснена се консултирала с лекарите за моето неядене – какво да направи, дали да ми дава да суча всеки път, щом поускам. Обаче те били на мнение, че трябва да ям под режим и че съм щяла да започна да ям повече, да не се притеснява. Но аз съм зодия лъв и още от малка никак не обичам всякакви видове забрани и правене на различни неща под час.

Дошло време за моето изписване от Първа градска болница, където съм се родила, защото майката на татко е имала някакъв роднина, лекар там. И разбира се, че нашите предпочитали да се родя при познат доктор, с мисълта всичко да бъде много по-добре, отколкото при някой друг, който няма да има никакъв ангажимент – нали жената в такова състояние се нуждае от голямо внимание и разбиране. Обаче нямали сме такъв късмет с майка ми, защото този познат на баба излязъл в отпуск точно тогава, когато е трябвал на цялото ми семейство... Вече съм била от известно време въщици, при майката и бащата на майка ми, които щяха да изиграят най-важната роля в моя живот след майка ми, а нейната роля е била винаги

най-съществена за мен. Ще кажете, че коя майка няма специална връзка с детето си? Така е, няма да споря с вас, обаче ще видите защо.

Когато са ме къпали, нашите забелязали, че стъпвам на пръсти и се радвали, че ще ставам балерина. Както повечето родители и те са искали децата им да стават такива, каквито те самите са си мечтали да бъдат, но не са постигнали мечтите си. И като че ли са начертали една част от живота ми, но това ще почака още, докато му дам право на глас.

След 40 дни майка и татко са ме завели за първата ми консултация след раждането. По време на прегледа лекарката обяснила, че стъпването на пръсти и извиването на главата ми назад като спя са обезпокоителни, след което, са поставили диагнозата: детска церебрална парализа, вследствие на тежкото раждане. Мозъкът ми е останал дълго време без кислород, а това означавало, че имам много голямо увреждане на центъра на движенията, че много от мозъчните клетки са мъртви и не се знае доколко другите клетки ще поемат техните функции.

Някои смятат, че децата, а и хората, които са с тази диагноза, са болни. Обаче това не е така, защото ДЦП е състояние за цял живот. Не е болест, както казват някои хора, понеже нищо не боли, за да е болест.

Като са разбрали диагнозата, майка и татко са започнали да ходят с мен по разни лекари, да видят как да ми се помогне. Някои от тях казвали на майка, че предвид тежкото ми състояние и това, че тя е още млада, щяло да ѝ бъде трудно да гледа едно такова дете, което се нуждаело от страшно много

грижи и... най-добре било да ме остави в дом. Това казал и дядо ми, бащата на татко. Винаги съм се чудила на тези лекари, защо казват на родители на такива бебета да ги оставят, че няма смисъл и т.н. Все едно това тях не ги засяга.

Други са казвали, че когато стана на десет години, щяла съм да прохода! Не зная защо така са казвали, като много добре са знаели какво ми е положението. ДЦП е сложно състояние, което не може от само себе си да изчезне. Случаите са разнообразни – понякога човек не може да говори, в друг случай не може да ходи, в трети не може да хваща предмети и т.н. – състояние, което с няколко думи не може да се обясни.

И затова при гетето, още като много малко бебе, трябва да се започне с добра рехабилитация, която да продължава дълго време, за да му се подобри състоянието.

Но при мен случаят не е бил точно такъв, понеже майка е трябвало да работи, през това време баба ми ме е гледала, водили са ме тук и там за рехабилитация, но с прекъсване, а и тогава нямало такива центрове, каквито има сега.

После нашите са ме кръстили с второ име, Йорданка, поточно извикали са свещеник вкъщи, защото по онова време кръщенето не е било прието.

А татко бил дал обет, ако някога имал дъщеря, да я кръсти Йорданка – на баба му. Още повече, като се е получило така с мен, нашите са решили да опитат и това, случайно да станело някакво чудо да прохода. И благодарение на брата на баща ми – чичо Краси, моя кръстник, аз съм с две имена.

Веднъж, когато съм била на три години и четири месеца, ме боляло гърлото. Нещо обикновено за тогава, обаче това е друг

въпрос. Баба и дядо ми дали малко амоняк да вдъшвам, да оздравея по-бързо, сигурно така са си мислили. Да, ама не. Качила съм висока температура, а на гърлото ми имало две големи, лилави петна и мама, разбира се, се обадила на детската ми лекарка. Тя дошла и като ми видяла петната, казала малко учудено, че съм имала дифтерит. А дифтеритът е остро инфекциозно заболяване, което се причинява от дифтерийна бактерия. Много отдавна не било имало в България, аз съм била първата от толкова време. Приели ме в инфекциозната болница, заедно с майка. Почнали да водят студенти при мен да видят моя случай. И всеки път, когато идвали, аз съм плачела, страх ме е било от белите им престилки, като всяко дете, което е на непознато място, а на всичко отгоре идват разни хора да ти бъркат в гърлото. Веднъж дошъл един чернокож студент, а аз съм замлъкнала от ужас, не съм била виждала черен човек и съм му дала възможността да ме прегледа спокойно. След няколко дни петната по гърлото ми били изчезнали и така се разбрало че нямам дифтерит. Всичко било от амоняка, който съм вдъшвала. А в болницата се разбрало, че съм щяла да ставам така на сестра, както след няколко месеца станало ясно. Това накарало майка и татко да се съберат отново, обикновено нещо за тогавашния ни живот, те са били разделени, не знам точно защо.

И майка, и татко пак започнали старата песен на нов глас – с ходенето по лекари, за да бъде всичко, както трябва, понеже страхът от предстоящото витаел в семейството. Разбира се, че този път нашите избрали болницата „Майчин дом“, и докторът, при който майка да роди сестра ми. Един от най-

ранните ми спомени е от това време, когато майка ми е била в „Майчин дом“ и татко на конче ме е забел да я видя, беше, че тя седеше на един прозорец и мило ми се смееше. Аз се разплаках, разбира се, понеже ми беше мъчно за майка и много исках да отида при нея.

Сестра ми се родила след няколко дни със секцио, защото майка ми заявила на лекаря, който щял да изражда сестра ми, че няма да роди, ако не ѝ се направи секцио, не е можела да си представи, че пак ще изживее ужаса на първото раждане. Сякаш раждането става по желание, а не по задължение, щом жената е бременна, значи, че все някога ще роди.

Когато се обадили от болницата да ни съобщят, че майка е родила момиче, аз съм била навън, на разходка с баба. Когато сме се прибрали, дядо казал, че вече имат още една внучка. А баба викнала, пак ли момиче, аман, писна ми от момичета! Така реагирала, защото с дядо имаха две момичета, майка и леля, а те вече имат пак момичета, ние със сестра ми и братовчедката ми – така Силва.

Вече било време майка да се върне от болницата заедно със сестра ми – Мариела, вкъщи. Майка ми я е кръстила на баба Мара и на себе си, Елена, защото тя се е мъчила с раждането, а да няма и буква от нейното име, това било пълно безобразие!

Чаках бебето и мама вкъщи, защото когато в моето семейство имаше събитие, например вземане на бебе от болницата, посрещане-изпращане на гости или на близки от гару и летища, мен вечно ме оставяха вкъщи, да не съм пречела, макар че не знам с какво пречех. Може би, защото не можех да ходя и за да отида някъде, ме носеха на ръце, като никои друг не ме е

носил, освен майка, татко, дядо, бабите, кака ми и разбира се, чичо ми Краси, братът на баща ми.

Докато чаках, баба ме сложи в бебешката количка на сестра ми, понеже много обичах да се возя с нея. Започнахме да се разхождаме между прозореца на стаята и вратата на вестибюла в очакване на новия член на нашето семейство. Когато мама със сестра ми дошли най-после вкъщи, аз съм се залепила за кошчето с бебето и съм започнала да го люлея. Докато съм правела това, главата на горката ми сестра се люшкала насам-натам като футболна топка. Но само с топ някой можел да ме мръдне оттам.

СПОМНЯМ СИ ЗИМАТА. Имало много сняг и това е означавало разходки в снега, а аз много съм обичала такива излизания, а и сега обичам да се разхождам в снега и да ме валят снежинките. Обаче това удоволствие с годините става все по-рядко и по-рядко, за съжаление. Вече не си спомням какво нещо е да се пързалям с шейна, и годините ми не са същите, както по времето на АББА. Обаче си спомням един снежен ден, майка ме беше извела на разходка с шейната. Отишли сме в близката градинка до нас, за да ме пързая спокойно.

Там имало една групичка деца от първи-втори клас с шейни, вързани една за друга в редица, и така тяхната учителка – не знам дали е била учителка, или някаква друга жена – ги пързаяла. Гледала съм ги със завист как всички се пързаяли и се смеели. Изведнъж жената ни доближила и казала усмихнато на майка:

– Мога ли да ви попитам?

– Да?

– Виждам, че вашето дете гледа децата и се смее. Може ли да го вземем при нас, да го повозим малко?

– О, много мило! Тя ще бъде страшно щастлива и доволна, че ще я пързая друг, освен мен.

– Така ли, а как се казва?

– Анжела – отвърнала майка, докато връзвала моята шейна за другите.

– Анжела, колко хубаво име – усмихнала се жената и започнала да ни пързая из снежната градинка.

Тези случаи в моя живот, когато някой чужд човек се е намесил по този начин, безпричинно, са толкова малко, че съм ги запомнила.

Била съм на около четири и половина годинки, когато нашите са ме завели при един невролог, майка и татко са искали да се консултират с него като със специалист. Да, ама не. Почнал да ме лекува със страшно много лекарства, повечето от които с упойващо действие, като фенобарбитал, валиум и други такива силни медикаменти. Не знам защо ми е давал тези лекарства, майка ми е казвала, че стомахът ми бил станал като аптека.

Сега, когато гледам „Спешно отделение“ или друг такъв филм, и като казват, че трябва да сложат упойка от няколко грама валиум, не знам какво ми става. Все едно, че съм била някакво мише за експеримент. Спомням си го в малко шишенце, розово-червено сиропче, мирише на ягоди и вкусно. Много обичах времето, когато майка или баба ми даваха от

това сладко сиропче. То се пиеше с една малка лъжичка, каквато сега има във всеки детски антибиотик и е нещо обикновено.

Този доктор бил казал на майка, че ако ме е оставила в някой социален дом, така както са я съветвали някои „доброжелатели“, аз нямало дълго време да издържа в моето положение, което било много тежко. Не че сега състоянието ми е кой знае колко цветущо, но е сравнително по-добре отпреди. И съм благодарна на този доктор, че така е казал на нашите, защото ако са ме били дали в някой дом, не знам как е щял да протече животът ми. Състоянието ми е било такова, че не съм можела да седя, и когато майка ме е разхождала в количка, съм се смъквала надолу, тя ме повдигала да седя и докато пресичала тротоара, аз отново съм се смъквала в количката, а тя отново и отново ме повдигала...

Хората по улиците са ни спирали, питали какво ми е, как е станало, все неща, които не ги засягали изобщо, и майка им разказвала подробно всичко, като очаквала може би помощ, да ѝ кажат къде да ме заведе, при някакъв лекар, някое специално лекарство, някоя гадателка или нещо подобно. Когато свършвала с „интересния“ разказ, те казвали благодаря и отминавали.

Един ден баба ме беше сложила на прозореца на нашата стая да гледам какво има навън. Това занимание ми беше любимото, понеже въпреки всички ги познавах и като всяко дете, което стои на едно място по цял ден с едни и същи хора, те му омръзват. На прозореца до мен имаше едно шише със сироп от черен бъз със захар, по рецепта на народния ни лечител Петър Димков, при който нашите също така са ме водили.

Обаче неговите рецепти са сложни, изисквали са много продължително време, а резултатът идвал след години лечение, като и при мен всяко подобрение идва зрънце по зрънце в годините. Та гумата ми е за сироп, който пиех, и който е трябвало 40 дни да се съхранява на тъмно и студено, преди да се пие. Не знам защо беше на прозореца, вместо някъде другаде на тъмно. В моето състояние аз нямам добър контрол на движенията. Това означава, че когато някой се навежда към мен, понякога го удрям, без да искам. Много зле се чувствам след такова нещо, защото човекът какво е виновен да получава такава „ласка“ от мен. А и аз не съм виновна, понеже това е неволно движение, което идва от само себе си и спасение няма!

Изведнъж от такова действие шишето се озова на цимента на балкона и продължи на долу към улицата. Оттам се чу един мъж да вика ядосано и уплашено:

– Нали видяхте, ако бях направил една крачка и щеше да ме претрепе това проклето шише! Ооо, аз няма да оставя така!

Баба ме сложи да седна на дивана и слезе при човека да види какво му е станало. Срећнала го е по стълбите да се качва, бършейки бялото си сако, което било станало на лилави райета като зебра.

– Много се извинявам! – казала му баба, притеснена ужасно много. – Внучка ми бутна шишето, без да иска. Елате за малко вкъщи да я видите.

– Какво да видя? – попитал я е мъжът. – Не стига ли, че щяхте да ме убиеете за малко, а сега пък да я видя! И самото ми стана на нищо, как ще вървя така по улиците в този вид?

– Тук може да се измиете – каза баба, като се качили у нас и отворила вратата на стаята, където съм била. – Ето я внучка ми. Жонче, защо си легнала така на дивана, нали те подпях с възглавница – каза ми тя и ме вдигна да седна пак.

– Това ли е детето? – попита мъжът учудено и малко притеснено.

– Да. Тя... От раждането е така, от „добър“ лекар.

– Ооо, много съжалявам. Няма да направя нищо срещу вас в такъв случай

– Много ви благодаря!

– О, моля ви, как мога да направя нещо срещу това дете? – каза съчувствено мъжът. – Само да измия ръцете си малко.

– Елате в кухнята – каза баба, отвори вратата на стаята и излязоха.

КАТО МАЛКА СЪМ БИЛА МНОГО СЛАБИЧКА, като повечето малки деца. Обаче нашите не са били на това мнение, а са искали да съм като някакво буренце, сякаш нямало те да го носят на ръце, а някой друг. И са измислили „чудесно“ средство за напъняване за нула време.

Беше сутрин, аз бях станала и си играех с кукли на дивана на колене. Това ми беше любимата поза за игра и така се занимавах с часове сама, понеже не падах както когато седях, а и бях сигурна в себе си. Изведнъж на вратата се позвъни и се зарадвах, защото звънецът означаваше гости. Баба, която беше в кухнята да готви и да върши разни домакински работи, отиде да отвори и я чух да казва:

– О, вие ли сте? Моля заповядайте в стаята, тя е там и не очаква това, и не знам какво ще правим...

– Не се безпокойте, аз съм свикнала с децата.

– Жонче, виж тази леличка, иска да види босите ти краченца – каза баба, като ме сложи да легна на дивана и почна да ме събува.

Жената, която влезе, беше руса, носеше голяма черна чанта и като я остави на масата, започна да изважда нещо от нея. Аз се мъчех да видя какво вади, като си вдигах главата, обаче тя се криеше и за мое най-голямо съжаление нищо не видях.

– Готова съм, хванете я – каза тя на баба и се обърна с една огромна инжекция в ръка, която заплашително се насочи към мен.

– Държа я здраво – отвърна баба и усетих все едно, че един тон желязо се стовари върху горките ми крака. И колкото да се опитвах да се измъкна от здравите ръце на баба, не успях, най-накрая се предадох с вик, смесица от ярост и безсилие.

– Готово! – усмихна ми се баба, сякаш ми беше дала мармалад от сливи, който аз много обичах, а не ме е държала, докато жената ми би инжекция, от която боли много! – Край! – прогължаваше да ме утешава тя, докато ми разтървяше убоденото място с памук, който миришеше на болница. – Сега отиваме на люлките и ще ти купя много голям шоколад – каза ми баба, докато ми бършеше сълзите.

Тази жена си отиде, обаче на другия ден пак се върна за мое най-голямо съжаление и историята с инжекцията отново се повтори и на следващия, и по-следващия... А аз, когато се звънеше сутрин, вече си знаех, че идва моята мъчителка с голя-

мата игла. И от вратата я посрещаше един проглушителен рев, който излизаше от крехкото ми гърло и от страх мигом се свихах на кълбо. Обаче всичките ми опити за самозащита излизаха неуспешни и се предавах в ръцете на моите „мъчителки“ – баба и русата жена с голямата игла – и бягане нямаше.

По едно време нашите започнаха да ме водят на рехабилитация в една болница. Много обичах да ходя на гимнастика там, защото имаше разни хора, все непознати, и това ми харесваше. Обаче едно нещо все ми разваляше настроението, когато тръгвахме от къщи. Всяка сутрин, по едно и също време, когато майка или баба слизаха с мен по стълбите, чувах един страшен звук от кола, който приличаше на изстрелите от филма „На всеки километър“. Мислех си, че ако излезех навън, някой ще ме вземе с тази кола и се разплаквах, а краката ми се разтреперваха от страх. Майка или баба ме успокояваха, като ми казваха, че нямало нищо страшно, че това били само чичковци, които събират боклук и че те са добри.

У нас идваше един съученик на майка с жена си и със сина им Васко, с когото горе-долу бяхме връстници. С него си играехме на различни игри и се карахме, когато един от нас бие, обаче беше страшно весело. Ние често ходехме в тях на гости и както всички деца, и аз обичах да ходя с нашите на място не толкова познато като къщи.

Един ден си играех със сестра ми с кукли. Аз бях майката, а Мариела беше бащата, който е доктор и лекува нашите деца, които бяха болни. Когато стана най-интересно, майка каза тихо на сестра ми:

– Ела, Мариелче, мама да те облече, че няма време.
– Къде ще ходим, на люлките ли? – започна да разпитва сестра ми, като заподскача весело.
– Леля Роси с Васко ще те водят на едно място.
– Къде, къде, къде? – не спираше да пита сестра ми.
– На цирк, а после ще ходите на сладкарница „Ну погоди“ – чух майка тихо да казва.
– Ура, сладкарница „Ну погоди“! – викна сестра ми. – Кога ще дойде леля Роси с Васко?
– Ей сега, а ние ще ходим на люлките, нали, Жони? – погледна ме засмяно майка.

Аз ù казах „Ъхъ“, което означава „да“ на моя език, понеже ми беше много трудно да говоря, както споменах по-горе, имам силно увреждане на центъра на движение, а говорът също е движение. Когато съм била малка, почти нищо не съм могла да говоря, само „Ъхъ“, което значи „да“, и „Ъъ“ – „не“. Всичко друго съм го казвала с очи, така моето семейство са ме разбирали. Сестра ми, разбира се, отиде на цирк и на сладкарница „Ну погоди“, а аз на люлките. Е, естествено, че бих предпочела цирк, като всяко дете, което обича да гледа циркови номера на живо, отколкото по телевизията. Обаче как можех да се противопоставям на такива големи хора, каквито бяха нашите. А аз бях толкова малка и нищо не можех да направя, за да променя нещата тогава. Не разбирах защо леля Роси и Васко вземат сестра ми, а мен не... Не бях направила нищо лошо, нито му бях взела някаква играчка, за да ми се сърдят и да не ме искат да отида с тях.